

Huom! Tenttisuorituksen arvosteleminen edellyttää, että kaikki kolme koti-tehtävää ovat hyväksytysti suoritettut ennen tenttiä.

Tehtävä 1 (10p)

- (a) Määrittele seuraavat käsitteet: *teoreema*, *ristiriitainen polku* ja *struktuuri*. (3 × 2p)
- (b) Mitä tarkoitetaan merkinnällä $\phi \equiv \psi$?
Osoita yksityiskohtaisesti, että jos $\phi \equiv \psi$, niin $\phi \wedge \chi \equiv \psi \wedge \chi$ mille tahansa lauseelle χ . (4p)

Tehtävä 2 (10p) Todista semanttisilla tauluilla seuraavat väittämät:

- (a) $\not\models ((A \rightarrow B) \rightarrow C) \leftrightarrow (A \rightarrow (B \rightarrow C))$
- (b) $\{\forall x(P(x) \rightarrow R(x)), \forall x(\neg Q(x) \rightarrow \neg R(x))\} \models \forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

Semanttisten taulujen tulee sisältää kaikki välivaiheet !!!

Tehtävä 3 (10p) Johda lauseelle

$$\neg(\exists x(A(x) \vee B(x)) \rightarrow \exists xA(x) \vee \exists xB(x))$$

Prenex-normaaliomuoto sekä mahdollisimman yksinkertainen klausuulimuoto (eli klausuulijoukko S) ja osoita S toteutumattomaksi resoluutiolla.

Tehtävä 4 (10p) Tarkastellaan yhtä kirjapinoa, joka on kuvattu kaksipaikkaisen predikaatin $P(x, y) = \text{“kirja } x \text{ on pinossa välittömästi kirjan } y \text{ päällä”}$. Viitatkoon vakiot b, c ja d tiettyihin Böllin, Carrin ja Dostojevskin teoksiin.

- (a) Määrittele kolmipaikkainen predikaatti $V(x, y, z) = \text{“kirja } y \text{ sijaitsee pinossa kirjojen } x \text{ ja } z \text{ välissä, joista } x \text{ on ylempänä kuin } y \text{ ja } z\text{”}$ predikaattilogiikalla siten, että määritelmäsi kattaa kaikki yksittäisessä pinossa olevat kirjat.
- (b) Anna laatimallesi määritelmälle Σ malli $S \models \Sigma$, jonka perusteella

$$\Sigma \cup \{P(b, c), P(c, d)\} \not\models V(d, c, b).$$

Tehtävä 5 (10p)

Selitä, kuinka ehtolausekkeelle

$$\text{if}(B) \text{ then } \{C_1\} \text{ else } \{C_2\}$$

voidaan muodostaa *heikoin esiehto* B_1 annetusta jälkiehdosta B_2 .

Tarkastellaan seuraavaa ohjelmaa Minus:

$$v = x ; z = y ; \text{while}(! (z == 0)) \{ z = z - 1 ; v = v - 1 \}.$$

Osoita heikoimpia esiehtoja ja sopivaa invarianttia käyttäen, että

$$\models_p [\text{true}] \text{Minus} [v == x - y].$$